

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Historia S. Eadmundi Regis Angliæ & Martyris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

mus: alterius verò, non nisi domum reuerſa, cum ei ſancta per noctem adſiſſet, monens, vt arã adhibita, ventulum ſibi panniculo byſſino, ſuper quem Chriſti corpus poni ſolitum eſt, fieri poſtularet: hocque facto, pleniffimam geminatã lucis gratiam protinùs collatam eſſe. Quid denique Theoderico, Moguntinã diocceſis incolę con- tigerit, ſilentio prætereire non oportet. Is viroque crure debiliſſimus, nuncupato ad diuam Eliſabeth voto, cum eius ſe tumbæ partim reptando, partim aliorum auxilij viam conficiendo repræſentãſſet, nec per decurſum integri menſis quicquam opus aſſecutus fuiſſet, qua venerat, ſolita domum tarditate reuertitur. Cui in itinere ad domum conſtituto, iuxtaque alium agrotum noctũ quieſcenti, viſum eſt perfundi ſe plurimã aqua, totumque madefcere. Quapropter ſomno experreſtus, in adiacentem ſtomachi coepit, querens, ab eo ſe vndis eſſe perfuſum. Qui rem, vt erat, conijciens, nega- ſe quicquam liquoris lecto intuliſſe: ſubiūgitque, credere ſe perſuſionem cuiſcun- di ſalutarem ipſi & eſſe & fore: tantummodo ſurgeret, greſſumque moliretur. Mirã & glorioſa res. Qui cubitum debiliſſimus ierat, ſaniſſimus è lecto ſurrexit: ita vt in poſitos humero ſcipiones, quibus inter reptandum vti ſolebat, ad ſepulcrum diu- matronã ram viuaciter quã feliciter tulerit: adis que pro adepto munere gratia- latus domum remeauerit.

Per viſum reſtituitur claudus.

S U

HISTORIA SANCTI EADMUNDI REGIS ANGLIÆ ET MARTYRIS, AVTHORE ABBONE Floriacenſi Abbate: qui claruit Anno Chriſti 970.

Vide Vitã Oſwaldi Epilcopi Tomo 5. Octobris 15

PRAEFATIO AVTHORIS AD DVN- ſtanum Archiepiſcopum Cantuarienſem.

Dorobernẽ ſis Eccleſia eadem, quæ Cantuarienſis.

Omino ſanctæ metropolitanæ Dorobernenſium Eccleſiæ Archiepiſcopo Dunſtano, verè moribus & ætate maturo, Abbo Floriacenſis monachus Leuita, etſi indignus, à Chriſto Domino irriguũ ſuperius & irriguum inferius. Poſtquã à te, venerabilis pater, digreſſus ſum cum multa alacritate cordis, & ad monaſterium, quod nõſti, feſtius redij, coeperunt me obnixè ij, cum quibus fraternã charitate detentus hoſpitando hæctenùs degi, pullare manu ſancti deliderij, vt mirabilium patratoris Eadmundi Regis & martyris paſſionem literis digererem, aſſerentes id poſteris profuturum, tibi gratum, ac meã paruitatis apud Anglorum Eccleſias non inutile monumentum. Audierant enim, quòd iam pluribus ignotam, à nemine ſcriptam, tua ſanctitas ex antiquitatis memoria collectam, hiſtorialiter me præſente retuliſſet domino Roſenſis Eccleſiæ Epilcopo, & Abbati monaſterij, quod dicitur Mealmesbyri, ac alijs circumaſſiſtentibus, ſicut tuus mos eſt, fra- tribus, quos pabulo diuini verbi Latina & patria lingua paſcere non deſinis. Quibus fatebaris oculos ſuſſuſus lachrymis, quòd eam iunior didiciſſes à quodam ſene decre- pito, qui eam ſimpliciter & plena fide referebat glorioſiſſimo Regi Ethelſtano, iure- iurando aſſerens, quòd eãdem die fuiſſet armiger beati viri, qua pro Chriſto marty- occubuit.

Cuius aſſertioni quia intantum fidem accomodãſti, vt promptuario memoria verba ex integro reconderes, quæ poſtmodum iunioribus mellito ore eructares: coe- perunt fratres inſtantius meã puſillitati incumbere, vt eorum ſeruenti deſiderio ſa- riſfacerem, ac pro virium facultate tantorum operum ſeriem perire non ſinere. Quorum petitioni eum pro ſui reuerentia nollem contradicere, poſthabitis aliquan- tulum ſecularium literarum ſtudijs, quaſi ad interiorem animæ philoſophiam ma- contuli, dum eius, qui verè philoſophatus eſt in throno regni, virtutes ſcribere pro- poſui: maximè tamen eas, quæ poſt eius obitum ſeculis inauditæ factæ ſunt: quibus nemo crederet, niſi eas tuæ aſſertionis irrefragabilis autoritas roborãſſet. Siquidem tu, cui nix capitis credi compellit, quòd referebas de ea, quæ nunc eſt, in corruptio- ne Regis, quidam diligentius requiſiuit, vtrum hæc itã eſſe poſſent. Cuius quaſitioni ambiguum volens purgare tu vaſtã petitiæ ſacrarium, pro exemplo adieciſti, quòd multo magis audientium attonita corda cõcuſſit, quia ſanctus Domini Cuthbertus, incomparabilis confeſſor & Epilcopus, non ſolum adhuc expectat diem primæ re- ſurrectionis incorrupto corpore, ſed etiam perfuſus quodam blando tepore. Quod ego

Regis Ed- mundi cor- pus in oc- rupeum ma- net.

Nota lector rem admi- ratione di-

ego admirans pro argumento habui, quo tandem ad sancti Regis gesta elucubrandam certior accessi, fidens de eius & tuis incomparabilibus meritis. Cui primitias mei laboris conficrans, suppliciter obsecro, ut vel vna die veritas mihi tuum oclum in honestum negocium, refecando hinc superflua, suppleto hiata: quoniam ex ore tuo, prater seriem vltimi miraculi, omnia veraciter secutus verax digessi, exhortans omnes ad amorem tanti martyris. Vale pater in Christo.

gnissimam. Porro autem etiam nostra ara e huius S. Cuthberti corpus intergrum reperit. Vide Alani Copi Dialogu 3. cap 29.

NARRATIO.

ASSCITI aliquando in Britanniam precario munere in perniciosum auxilium tres Germaniae populi, hoc est, Saxones, Iuti, & Angli, primum Britonibus interdum fuerunt praesidij. Qui cum saepius bello lacerati, se & suos defenderent fortiter, illi vero ignaviae operam dantes, quasi proletarij ad solam voluptatem domi residerent, nisi de inuicta fortitudine stipendiariorum militum, quos sibi conduxerant, ipsos miseros indigenas domo patriaque pellere deliberant. factumque est: & exclusis Britonibus, statuunt inter se diuidere victores alienigenae infulam, bonis omnibus fecundissimam: indignum iudicantes, eam

Nouemb. 20 Cap. 1.

for. * praesidio.

ignauorum dominio detineri, quae ad defensionem suam idoneis posset praebere sufficientem alimoniam & optimis viris. Qua occasione inducti, orientalem ipsius insulae partem, quae usque hodie lingua Anglorum Eastengle vocatur sortito nomine, Saxones sunt adepti, Iuti & Angli ad alia tendentibus, in quibus suae fortis funiculo poterant, ne esset cum foedibus vllum de possessione litigium, quibus suppeteret amplitudo terrae ad regnandi emolumentum. Vnde contigit, ut per regiones & provincias diuisa, plurimis primum Ducibus, deinde Regibus, sufficeret vna eademque Britannia.

Britannia a Saxonibus &c. occupatur.

At praedicta orientalis pars, cum alijs, tum eo nobilis habetur, quod aquis penè vndique alluitur: quoniam a subsolano & euro cingitur oceano: ab aquilone vero, immensarum paludum vlgine: quae exorientes propter aequalitatem terrae a mediterraneo ferme totius Britanniae, per centum & eo amplius millia, cum maximis fluminibus descendunt in mare. Ab ea autem parte, qua sol vergitur in occasum, ipsa provincia reliquae insulae est continua, & ob id peruia: sed ne crebra irruptione hostium incursetur, aggere adinstar altioris muri fossa humo praemunitur. Interius vberem glebae satis admodum leua, hortorum nemorumque amoenitate gratissima, ferarum venatione insignis, pascuis pecorum & iumentorum non mediocriter fertilis. De piscosis fluminibus reticemus, cum hinc eam, ut dictum est, lingua maris allambit, inde plaudibus dilatatis, stagnorum ad duo vel tria millia spatiosorum innumerabilis multitudo praeterfluit. Quae paludes praebent pluribus monachorum gregibus optatos solitariae conuersationis sinus, quibus inclusi, non indigeant solitudine eremi: ex quibus sunt sancti monachorum patris Benedicti caelices cenobitae, in loco celebri hac tempestate.

Cap. 1.

for. * vberem

millia, pro milliaria.

Sed ut ad propositum reuertamur, huic provinciae tam feraci, quam diximus Eastengle vocabulo nuncupari, praesuit sanctissimus Deoque acceptus Eadmundus, ex antiquorum Saxonum nobili prosapia oriundus, a primaeuo suae aetatis tempore cultor veracissimus fidei Christianae. Qui aetatis Regibus editus, cum bonis polleret moribus, omnium comprouincialium vnanimi fauore non tantum eligitur ex generis successione, quantum rapitur, ut eis praesesset sceptrigera potestate. Nam erat ei species digna imperio, quam serenissimi cordis iugiter venustabat tranquilla deuotio. Erat omnibus blando eloquio affabilis, humilitatis gratia praclarus, & inter suos coaevos mirabili mansuetudine residebat dominus absque vlllo fastu superbiae. Iamque vir sanctus praeserebat in vultu, quod postea manifestatum est diuino nutu: quoniam puer toto conamine virtutis arripuit gradum, quem diuina pietas praescebat martyrio finiendum.

Cap. 3.

Egregia S. Regis Eadmundi doctores.

Nactus vero culmen regiminis, quantae fuerit in subiectos benignitatis, quantae in peruersos districtiois, non est nostrae facultatis euoluere, qui eius minima, quo conueniret sermone, non possumus expedire. Siquidem ita columbinae simplicitatis mansuetudine temperauit serpentinae calliditatis astutiam, ut nec antiqui hostis deciperetur

Cap. 4. Lenitas & severitas S. Eadmundi.

ER IUS
Vber
ober
RV III
5

retur simulatione fraudulenta, nec malignorum hominum reciperet cōtra iustitiam sententias, rem quam nesciebat, diligentissimè inuestigans. Gradiensque via regia, nec declinabat ad dexteram, extollendo se de meritis: nec ad sinistram, succumbendo vitijs humanæ fragilitatis. Erat quoque egentibus dapifilis liberaliter, pupillis & viduis clementissimus pater, semper habens præ oculis dictum illius sapientis: Principem te constituerunt? noli extolli, sed esto in illis, quasi vnus ex illis. Cumque tam conspicuis in Christo & Ecclesia emineret bonorum actuum ornamentis, eius patientiam, sicut & sancti Iob, aggressus est experiri inimicus humani generis: qui eo bonis plus inuidet, quo appetitu bonæ voluntatis caret.

Cap. 5.

Benedicere rat, vnde undè sublati, ad impatientiam, si posset, erumpere cogeret, vt desperans, Deo in faciem benediceret. Fuit autem idem aduersarius, Inguar vocabulo dictus, qui cum altero, Hubba nomine, eiusdem peruerfitatis homine, nisi diuina impediretur miseratione, conatus est in exterminium adducere totius fines Britannia. Nec mirum, cum venerint indurati frigore suæ malitiæ, ab illo terræ vertice, quo sedem suam posuit, qui per elationem altissimo similis esse concupiuit. Denique con-

Esa. 14.

Ierc. 1.

iuxta prophetæ vaticinium, quoddam ab Aquilone venit omne malum: sicut plus æquo didicere perperam passi aduersos iactus cadētis resera, quo Aquilonalium gentium experti sunt scuritiam: quas certum est ad eò crudeles esse naturali ferocitate, vt reserant malis hominum mitescere: quandoquidem quidam ex eis populi vescuntur humanis carnibus, qui ex facto Græca appellatione Anthropophagi vocantur. Talesque nationes abundant plurimæ infra Scythiam prope Hyperboreos montes, que Antichristum, vt legimus, secuturæ sunt ante omnes gentes, vt abque vlla miseratione pascantur hominum cruciatibus, qui characterem bestia noluissent circumferre in frontibus. Vnde iam inquietando Christicolæ, pacem cum eis habere nequeunt,

Dani infesti
Christianis.

maximè Dani, Occidentis regionibus nimium vicini, quoniam circa eas piraticam exercent frequentibus latrocinijs. Ex eorum ergo genere prædicti duces Inguar &

* Norda-
nimbroſi

Hubba * Nordanhumbrosum primitus aggressi expugnare prouinciam, graui depopulatione totam peruagantur ex ordine. Quorum pessimis conatibus nullus resistere potuit ex prouincialibus, quin multarentur merita supernæ indignationis ita, agente ministro iniquitatis Hubba: quem præda facta Inguar reliquit ibi crudelitatis socium, & à boreali parte orientali subito adstans cum magna classe, ad eius quandam ciuitatem latenter appulit: quam ignaris ciuibus introgressus, ignibus cremandam dedit, pueros, senes cum iunioribus in plateis ciuitatis obuiam factos iugulat, & matronalem seu virginalem pudicitiam ludibrio tradendam mandat Maritus cum coniuge aut mortuus, aut moribundus iacebat in limine: infans raptus à matris vberibus, vt maior esset euulatus, trucidabatur coram maternis obtutibus. Furebat impius miles lustrata vrbe ardendo ad flagitiū, quo posset placere tyranno, qui solo crudelitatis studio iusserat perire innoxios.

Cap. 6.

Tyrannus à plebeijs percoratur vb: Eadmundus Rex latet

Cumque iam multitudine interfectorum Achæmeniam rabiem non tantum exarasset, quantum fatigatus in posterū distulisset, euocat quosdam plebecios, quos suo gladio credidit esse indignos, ac vbi Rex eorum tunc temporis vitam degeret, sollicitus persequitur inuestigare studet. Nam ad eum fama peruenerat, quod idem Rex gloriosus, videlicet Eadmundus, florenti ætate & robustis viribus, bello per omnia esset strenuus: & idcirco festinabat passim neci tradere, quos circumcirca poterat reperire, nè stipatus militum agmine, ad defensionem suorum posset Rex sibi resistere, qui morabatur eo tempore ab vrbe longius in villa, quæ lingua eorum Hagilidum dicitur, à qua & sylua vicina eodem nomine vocatur: existimans impijissimus, vt se rei veritas habebat, quia quantos sius funestas satelles præoccuparet ad interitum perducere, tantos, si dimidicandum esset, regius occurſus in exercitu cōtraheret minus. Classem quoque abque valida manu non audebat deserere: quoniam velut lupus vespertinis mos est, clanculò ad plana descendere, repetitis quantocrys notis sylvarum latibus: sic consuevit eadem Danorum & Alanorum natio: cum semper studeat rapto viuere, nunquam tamen indicta pugna palam contendit cum hoste, nisi prauenta insidijs, ablata spe ad portus nauium remeandi.

Cap. 7.

Quapropter circumspectus plurimum, accito vno ex commilitonibus, cum ad Regem, huiusmodi curarum tumultibus expeditum dirigit, qui exploret, quæ sit ei summa rei familiaris, improuisum, vt contigit, quærens subiugare tormentis, si eius nollet obtinere.

S U

infra, pro
infra.Dani crude-
lites depo-
pulantur
Britannia.

obtemperare feralibus edictis. Ipse eum grandi comitatu succenturiatus, lento pede subsequitur, & iniqua legationis bailuo imperat, vt timoris periculo nudus, ita incautum adoriatur: Terra marique metuendus dominus noster Inguar, Rex inuidiosus, diuersas terras subijciendo sibi armis, ad huius prouinciae optatum litus cum multis nauibus hyematurus appulit: atque idcirco mandat, vt cum eo antiquos thesauros & paternas diuitias, sub eo regnaturus, diuidas. Cuius si aspernaris potentiam, innumeris legionibus fultam, tuo prauidicio & vita indignum vnquam nocuerunt, quibus nec ingens mugitus caeli, nec crebri iactus fulminum vnquam nocuerunt, fauente gratia elementorum. Esto itaque cum tuis omnibus sub hoc Imperatore maximo, cui famulantur elementa pro sibi innata clementia: quoniam nouit pijlissimus in omni negotio parcere subiectis, & debellare superbos.

Inguar tyranni superbissima ma. data ad S. Eadmundum

Quo audito, Rex sanctissimus alto cordis dolore ingemuit, & accito vno ex suis Episcopis, qui ei erat a secretis, quid super his respondere deberet, consultit. Cumque ille timidus pro vita Regis, ad consentiendum plurimis hortaretur exemplis, Rex obliquo capite desigens lumina terrae, paululum conticuit, & sic demum ora resoluit: O Episcopo, viui ad id peruenimus, quod nunquam veriti sumus? Ecce barbarus aduena districto ense veteribus nostri regni colonis imminet, & quondam felix indigena suspirando gemens tacet. Et vtinam in praesentiarum viuendo quaeque generent, ne cruenta caede perirent: quatenus patriae dulcibus aruis, etiam me occubente, superstites fierent, & ad pristinae felicitatis gloriam postmodum redirent. Cui Episcopus: Quos, inquit, opus esse superstitis patriae, cum iam hostilis gladius vix aliquem reliquerit in plena vrbe? Heberatis securibus tuorum cadaueribus, te destitutum milite, veniunt loris constringere. Quapropter Rex, dimidium animae suae, nisi fugae praesidio, aut deditiois infausto patrocinio praecaveas, hic statim aderunt rottores, quorum nefando obsequio poenas lues. Ad haec Rex beatissimus: Hoc est, ait, quod desidero, quod omnibus votis antepono, ne supersum meis charissimis fidelibus, quos cum liberis & vxoribus in lecto eorum animas furando perdidit pirata truculentus. Et quid suggeris, vt in extremis vitae desolatus meo satellite, fugiendo inferam crimen nostrae gloriae? Semper delatoriae accusationis calumniam euitaui, nunquam relictae militiae probra sustinui, eo quod honestum mihi esset pro patria mori: & nunc ero mei voluntarius proditor, cui pro amissione charorum ipsa lux est fastidio? Omnipotens rerum arbiter testis assistit, quod me seu viuum, seu mortuum nullus separabit a charitate Christi, cuius in confessione baptismatis suscepi annulum fidei, abrenunciato satana & omnibus pompis eius. Qua abrenunciacione contigit, vt ad laudem & gloriam aeternae Trinitatis tertio mererer consecrari, delibutus obcompendium perennis vitae sanctificati chrisimatis perunctione: Primo quidem, accepta stola lauari salutaris: secundo, per Confirmationem exhibitam maiusculo pontificali signaculo: tertio, vbi vestra & totius populi communi acclamatione usus sum hac regni perfunctoria potestate. Sicque vnguento mysticae consecrationis tripliciter irroratus, Anglorum reipublicae decreui plus prodesse, quam praesesse, aspernando subdere colla iugo nisi diuino seruitio. Nunc simulata beneuolentia praerendit callidus suae machinationis muscipulam, qua seruum Christi irretire deliberat, maxime cum promittit, quod nobis largitas superna concessit. Vitam indulget, qua necdum careo: regnum promittit, quod habeo: opes conferre cupit, quibus non egeo. Pro his ergo nunc incipiam seruire duobus dominis, qui me sub Christo solo viuere, sub Christo solo regnare, praesentibus palatinis deuouerim?

Cap. 8.

Consult Rex Episcopum, quid sit aduersario responsum.

Constantia optimi Regis, pro Christo mori parati. Nota hanc triplicem vntionem.

Cap. 9.

Esa. 14.

Responsum Regis Eadmundi.

Tunc conuersus ad eum, qui de conditione regni locuturus, ab impiissimo Inguar fuerat missus: Maledictus, inquit, cruce meorum, mortis supplicio dignus extiteras: sed plane Christi mei exemplum secutus, nolo puras commaculare manus, qui pro eius nomine, si ita contigerit, libenter paratus sum vestris telis occumbere. Ideo pernicipi gradu rediens festinus, domino tuo haec responsa perfer quantocyus: Bene filius diaboli patrem tuum imitaris, qui superbiendo intumescens, caelo corruit, & mendacio suo humanum genus inuoluere gestiens, plurimos suae poenae obnoxios fecit. Cuius scelerator praecipuus me nec minis terrere prauales, nec blanda perditionis lenocinijs illectum decipies, quem ex Christi institutis inermem reperies. Thesauros & diuitias, quas nobis haecenus contulit propitia diuinitas, sumat, consumat

TRIVS
ober
ober
RVIII
S

tua infatigabilis auditas: quoniam etsi hoc corpus caducum & fragile cōstringas velut
 yas fictile, vera libertas animi nunquā tibi vel ad momentū suberit. Honeſtius enim
 est, perpetuam defendere libertatem, si non armis, saltem iugulis, quām repositere
 amissam lachrymosis querimonijs: quoniam pro altero gloriosum est mori, pro al-
 tero verò opponitur contumacia ferulis. quippè seruum, quascunque domini con-
 ditiones accepit, acceptas seruare conuenit. Si eas quanlibet iniquas respuit, reus
 maiestatis adiudicatur ferulis supplicijs. Sed esto, grauis est huius seruitutis vlti-
 at grauior vlceratio, quæ solet nasci ex huiusmodi infortunio. Siquidem vt nouerunt,
 qui frequentius ratiocinādo forensibus causis interfunt, ex repugnātib; facta com-
 plexionis consequētia, certum est, quia si libertas petitur, proculdubio dominus suo
 cōtemptu leditur. Idcirco seu spontē, seu inuitus de carcere suo meus ad calum eue-
 let liber spiritus, nulla emancipationis aut abalienationis specie contaminatus: qui
 Regem diminutum capite, nunquā Danus videbis ad triumphum superuenerit.
 Solicitas me spe regni, interfectis omnibus meis, acsi mihi tā dira sit cupido regnan-
 di, vt velim præesse domibus vacuis habitatore nobili, & preciosa supellectili. Vt co-
 pit tua sēna feritas, post famulos Regem folio diripiat, trahat, conſpuat, colaphis ce-
 dat, ad vltimum iugulet. Rex regum ista miserans videt, & secum, vt credo, regnate-
 rum ad æternam vitam transferet. Vndē noueris, quod pro amore vitæ temporali
 Christianus Rex Eadmundus non se subdet pagano duci, nisi prius effectus fuerit
 compos nostræ religionis, māuens esse signifer in castris æterni Regis.

Nō vult fan-
 di pagano
 Duci amore
 vite tempo-
 ralis.

Cap. 10.

Vix sanctus vir verba compleuerat, & renūciaturus miles pedem domo extulerat,
 cū ecce Inguar obuius iubet breuiloquio vt vratur, illi pandens per omnia arcana
 Regis vltima. Quæ ille dum exequitur, imperat tyrannus circumfundi omnem tur-
 bam suorum interiūs, solumq; Regem tenēri, quem suis legibus rebellē iam cogno-
 uerat. Tunc sanctus Rex Eadmundus in palatio vt membrum Christi, proiectis armis,
 capit, & vinculis arctioribus arctatus, constringitur, atque innocens sistitur ante
 impium ducem, quasi Christus ante Pilatum præsidem, cupiens eius sequi vestigia,
 qui pro nobis immolatus est hostia. Vincit itaq; multis modis illuditur, ac tandem

Sanct⁹ Rex
 à Barbaris
 capitur &
 alligatur.

Flagris dire-
 ca dicitur.

Telis con-
 foditur.

subligatus acri instantia, perducitur ad quandam arborem vicinam: ad quam religa-
 tus, flagris dirissimis diutissimè vexatur, nec vincitur, semper Christum innocendo
 flebilibus vocibus. Quare aduersarij in furorem versi, quasi ludendo ad signum, cum
 toto corpore sagittarum telis confodiunt, multiplicantes acerbiter em cruciatibus cre-
 bris telorum iactibus: quoniam vulnera vulneribus imprimēbant, dum iacula in oculis
 locum habant. Sicque factum est, vt spiculorum terebratis aculeis circumfossus pal-
 pitans dorreret, velut asper hericius, aut spinis hirtus carduus, in passione similis Se-
 bastiano egregio martyri. Cumque nec sic Inguar furcifer eum lanistis assensum præ-
 bere conspiceret, Christum in clamantem iugiter, licitori mandat protinus, vt ampu-
 ter caput eius. Ille seminecem, cui adhuc vitalis calor palpitabat in tepido pectore,
 vt vix posset subsistere, auellit cruento stipiti festinus, auulsūque reiectis costarum
 latebris præ punctiōibus crebris, acsi raptum eculeo, aut sauis tortorum vngu-
 lis, iubet caput extendere, quod semper fuerat in signe regali diademate. Cum-
 que staret mitissimus, vt aries de toto grege electus, volens felici commercio mu-
 tare vitam seculo, diuinis intentus beneficijs, iam recreabatur visione internæ lucis,
 qua in agone positus, satiari cupiebat attentius. Vndē inter verba orationis eum ar-
 repto pugione spiculator vno ictu decapitando, hac luce priuauit. Atque ita duo-
 decimo Calendas Decembris Deo gratissimum holocaustum Eadmundus, igne pas-
 sionis examinatus, cum palma victoriæ & corona iustitiæ, Rex & martyr intrauit Se-
 natum curiæ cælestis.

Caput ei
 amputatur.

Cap. 11.

Talique exitu Crucis mortificationem, quam iugiter in suo corpore Rex perulit,
 Christi Domini sui secutus vestigia, consummauit. Ille quidem purus sceleris, in co-
 lumna, ad quam vincus fuit, sanguinem non pro se, sed pro nobis flagellorum suo-
 rum signa reliquit: iste pro adipiscēda gloria immarcescibili cruentato stipite similes
 poenas dedit. Ille integer vitæ, ob detergendam rubiginem nostrorum facinorum,
 sustinuit benignissimus immanium clauorum acerbiter in palmis & pedibus:
 iste propter amorem nominis Domini, toto corpore grauib; sagittis horridus,
 & medullitus asperitate tormentorum dilaniatus, in confessione patienter perstitit,
 quam ad vltimum, accepta capitali sentētia, finiuit. Cuius corpus ita truncum & acu-
 leis

S U

leis hirsutum relinquentes, cum suo authore Dani ministri diaboli, illud caput sanctum, quod non impingauerat peccatoris oleum, sed certi mysterij sacramentum, in syluam, cui vocabulum est Hagilefdun recedentes absportauerunt, ac inter densa veprium fruteta longius proiectum oculauerunt, id omni sagacitate elaborantes, ne à Christianis, quos vix paucos reliquerant, sacratissimum corpus martyris cum capite, pro tumulatum modulo honestè traderetur sepultura. Huic autem spectaculo tam horribili quidam nostræ religionis delitescendo interfuit, quem subtractum, vt credimus, paganorum gladijs, diuina prouidentia ad manifestandum huius rei indaginem referuauit, licet omnino ignorauerit, quid de capite factum esset, nisi quod cum eo carnifices Danos interiorem syluam petere conspexisset.

Caput eius sanctissimū impij illi in vepribus abijciunt.

Quamobrè quantula cunque reddita Ecclesijs pace, cœperunt Christiani de latibus confurgere, diligenti inquisitione satagentes, vt caput sui Regis & martyris inuentum reliquo corpori vnirent, & iuxta suam facultatem condigno honore reconderent. Siquidem pagani abeuntibus, & depopulationi quoquo locorum operam dantibus, illud corpus sanctissimū adhuc sub dio positū, facillimè est reperiunt in eodem campo, vbi Rex occubuit, cōpleto cursu sui certaminis. Quò, propter antiquam beneficiorum memoriam, & ingenitam Regis clementiam, populi vndiquè gratuito confluentes, cœperunt in cœsto animo grauius ferre, quòd caruissent tanta corporis portione. Quorum animis superna inspirauit benignitas, postquam audiuerunt illius verba vilia, qui tantæ visionis, vt dictum est, particeps adfuerat, vt collecta plurimorum multitudo, quaquaversum per inuia syluarum expirarentur, si ad id loci deuenire contingeret, quo viri sancti caput iaceret. Pro certo etenim omnibus verè sapientibus inerat, quòd alienæ seclæ cultores inuidendo nostræ fidei, sustulissent caput martyris, quòd non longius intra densitatem saltus abscondissent, aut vili cœspite obrutum, aut auibus & feris deuorandum. Cum què inuito consilio omnes pari affectu ad id concurrerent, decreuerunt vt cornibus vel tubis ductilibus singuli contenti essent, quatenus circuncirca peruagantes, vocibus aut tubarum strepitu sibi mutuo inuenerent, ne aut lustrata repeterent, aut non lustrata desererent. Quod vt factum est, res dicta mirabilis & seculis inaudita contigit. Quippè caput sancti Regis longius remotum à suo corpore, prorupit in vocem absque fibrarum opitulatione, aut arteriarum precordiali munere. Vespillonum sanè more pluribus pedetentim inuia perlustrantibus, cum iam posset au diri loquens, ad voces se inuicem cohortantiū, & vtpote socij ad socium, alternatim clamantium, Vbi es? illud respondebatur, designando locum, patria lingua dicens: Her, her, her: quod interpretatū Latinus sermo exprimit: Hic, hic, hic. Nec vnquam, ea dem repetendo, clamare desinit, quoad omnes ad se perduxit. Palpitabat mortuæ linguæ plectrū intra meatus faucium, manifestans in se Verbigenæ magnalia, qui rudenti a seclæ humana compegit verba, vt increparet prophetæ insipientiam. Cui miraculo rerum conditor aliud annexit, dum caelesti thesauro insolitum custodem dedit. Quippè immanis lupus eo loci diuina miseratione est reperiens, qui illud sacrum caput inter brachia complexus, procumbebat humi, ex cubitas impendens martyri. Nec sibi depositum permisit lædere quampiam bestiarum, quod inuolabile, solotenus prostratus, oblita voracitate, seruabat attentius. Quod stupefacti videntes qui confluxerāt, beatissimum Regem & martyrem Eadmundum, illi viro desideriorum iudicauerunt meritis similem, qui inter esurientium rictus leonum, illæsus spreuit minas insidiantium.

Cap. 12.

Inuestio corporis eius.

Nota illustris in primis miraculum.

Item in capitulis. Num. 22. 1. Pet. 2.

Aliud haud vulgare miraculum.

Dan. 6. 14.

Cap. 13.

Sepultura eius.

Assumentes ergò vnanimi deuotione quā inuenerant inestimabilis precij margaritam, cum profusus præ gaudio lachrymarum imbribus, rerulerunt ad suum corpus, benedicentes Deum in hymnis & laudibus, prosequente vsque ad locum sepulcri lupo, earundem reliquiarum custode & baiulo. Qui eis à tergo imminens, & quasi properdito pignore lugens, cum neminem etiam irritatus læderet, nemini importunus existeret, nota dilectæ solitudinis secreta illæsus repetijt: nec ulterius in illis locis lupus, specie tam terribilis, apparuit. Quo tandem recedente, cum summa diligentia & omni sagacitatis studio aprantes, quibus creditum est, caput corpori sancto, pro tempore tradiderunt vtrunque pariter iunctum competenti mausoleo. Quo loco etiam, adificata vili opere desuper basilica, multis annis requieuit humatus, donèc sedatis omnino bellorum incendijs, & valida tempestate persecutionis, cœpit respirare religiosa pietas fidelium, crepta de pressuris tribulationum. Que vbi tempus opportunum inuenit,

TRIVS
Vber
Vber
RVIII
S

inuénit, deuotionem, quam erga beatissimum Regem & martyrem Eadmundum habuit, operum exhibitione multipliciter propalauit. Idem nanque sanctus sub villi tugurio sanctificata domus, cuius esset apud Deum meriti, crebris manifestabat miraculorum signis. Quibus rebus permota eiusdem prouinciae multitudo, non solum vulgi, sed etiam nobilium, in villa regia, quae lingua Anglorum Bedricegucord dicitur, Latina verò Bedrici curtis vocatur, construxit permaximam miro ligneo tabulatu ecclesiam, ad quam eum, ut decebat, transtulit cum magna gloria.

Miracula ad tumulti sancti regis. Currim, pro chorte.

Cap. 14. Praeclatum in primis miraculum.

Riga, prolixa.

eccē crescit: pili & vngues in eius exanimicor pote.

Cap. 15.

Obserua piam deuotionem.

Sacrilegi diuinitus puniuntur.

Prou. 14.

4 Reg. 6.

1. Cor. 6.

Sed mirum dictū, cum illud preciosum corpus martyris putrefactum putaretur ob diuturnum spatium transacti temporis, ita sanum & incolume est repertum, ut non dicam caput redintegratum & compaginatum corpori, sed omnino in eo nihil videris, nihil cicatricis apparuerit. Sicque cum reuerentia nominandus sanctus Rex & martyr Eadmundus, integer & viuenti similis, ad praedictum locum est translatus, ubi adhuc in eadem forma expectat beatæ resurrectionis gaudia repromissa. Tandem in eius collo, ob signum martyrii, rubet vna tenuissima riga in modum filii coccinis, sicut testari erat solita quaedam beatæ recordationis femina, Osuuen vocabulo dicta: quæ paulò ante hæc nostra moderna tempora, apud eius sacrosanctum tumulum ieiunijs & orationibus vacans, multa transegit annorum curricula. Cui venerabili feminae aut diuina reuelatione, aut nimia deuotione mos inoleuit, ut pateficeret beati martyris sepulcro, quotannis in Dominica cœna eius attendendo præcederet capillos & vngues. Quæ omnia diligenter colligens, & in capsella recondens, non neglexit quandiu vixit, excolere mira affectione, posita super altare eiusdem ecclesie, ubi adhuc referuantur debita veneratione.

Sed & beatæ memoriæ Theodredus, eiusdem prouinciae religiosus Episcopus, qui propter meritorum prærogatiuam Bonus appellabatur, quod de incorruptione sancti Regis diximus, tali ordine est expertus. Cum, ut narrare adorati sumus, præfato loco, martyris tumulationi congruo, à quibusque, religiosis multa conferrentur donaria, & ornamenta in auro & argento preciosissima: quidam malignæ mentis homines, omnis boni immemores, aggressi sunt sub nocturno silentio eandem infringere basilicam latrocinandum studio. Fuerunt autem octo, qui absque, vlla reuerentia sancti, decreuerant satisfacere suæ vesanae voluntati, rapiendo furtim omnia, quæcunque inuenissent sibi vtilia intra eiusdem monasterij septa. Vnde sumptis machinis & quibuslibet vtilibus, quibus ad id perficiendum habebant opus, quadam nocte aggrediuntur præmeditata facinus, & stantes in atrio ecclesie, diuerso conatu vnuiquisque, instat conceptæ nequitia. Quorum alius scalam postibus applicat, ut per insertam fenestram se ingerat: alius cum lima aut fabrilis malleo instat feræ aut pessulo: alij cum vangis & ligonibus suffossionem parietis machinantur. Sicque disposito opere, cum singuli ceptatim insudant pro virium facultate, sanctus martyr eos ligat in ipso suo conamine, nec pedem loco possent mouere, nec arreptum officium deserere: sed alius cum sua scala pendere sublimis in aere, alius palam incuruus fossor fieret, qui ad id operis furrius venisset. Interea quidam matriculariorum, qui intra basilicam iacebat, somno excitus, lecto pro cubebat inuitus, quem martyris potentia suo conatu vinxerat, suis obuius factis mirabilibus sonus fragoris creber, custodis pulsaret aures interitus. Sed quid dicam, non posse surgere, quando nec in vocem poterat erumpere? Tandem manè adhuc persistentes fures in cepto opere, comprehensi à pluribus, traduntur vinculis arctioribus, & tandem prædicti sancti Episcopi Theodredi iudicio subduntur. Qui in præmeditatus sententiam dedit, quam se dedisse postea omni tempore vitæ suæ poenituit. Nam omnes simul iussit affigi patibulis, eò quòd ausi fuissent vitæ sancti Eadmundi martyris furtiuè ingredi, non reducens ad memoriam, quod Dominus per prophetam admonet: Eos, qui ducuntur ad mortem, eruere nè cesses. factum quoque Elisci prophetae, qui latrunculos de Samaria pastos pane & aqua, remisit ad propria, dicens Regi volenti percutere ilicò, quòd non eos cepisset in gladio & arcu suo. Apostoli etiam præceptum, quod dicit: Secularia negotia si habueritis, contempribiles qui sunt in Ecclesia, id est, viros seculares, constituite ad iudicandum. Vnde Canonum authoritas prohibet, nè quis Episcopus, aut quilibet de Clero, delatoris fungatur officio: quoniam satis dedecet ministros vitæ cælestis, assensum præbere in mortem cuiuslibet hominis. Quamobrè prædictus Episcopus in se reuersus, grauitèr indoluit, & sibi poenitentiam indicens, diutius se grauibus lamentis dedit. Quæ tandem peracta poenitentia, populis suæ dioceseos mandat, mandando conuocat,

contio-

contocando suppliciter persuadet, vt triduo a ieiunio a se diuina indignationis iracundiam remoueat, remouendo auertant: quatenus sacrificio spiritus contribulati placatus Dominus, illi suam gratiam concederet, qua corpus beati martyris tangere & leuare auderet: qui licet tantis virtutibus floreret in mundo, vili tamen & sibi incongruo continebatur mausoleo. factumque est: & illud sanctissimi Regis corpus congruo dilaceratum & truncum, ita vt iam retulimus, vnitum & incorruptum reperit, tenet, lauit, & rursus nouis & optimis vestibus indutum, ligneo locello reposuit, benedicens Deum, qui mirabilis est in sanctis suis, & gloriosus in omnibus operibus suis.

Nec piget referre de quo dam magna potentia viro, Leofustano vocabulo, qui iuuenilis aetatis impetum non refrenans, ad id flagitij lasciuendo prorupit, vt sibi quendam singularis potentia autoritate praeceperet ostendi corpus tanti martyris. Cumque inhiberetur a pluribus, maxime tamen a suis fidelibus, praeualuit imperium eius: quoniam propter arrogantiam suae nobilitatis, omnibus erat terrori. Reserato ergo locello, adspexit, & eodem momento in amentiam versum, tradidit illum Deus in reprobum sensum: ac poena sua didicit, quia praesumpsisset quod non licuit. Quod audiens pater eius, vir religiosus admodum, cui erat Alfgarus vocabulum, exhorruit facinus flagitiosissimum, ac martyri gratias retulit, filiumque a se remouit.

Qui tandem ad summam inopiam perductus, iudicio Dei vitam finiuit, a vermibus contemptus. Sicque sanctus Rex & martyr Eadmundus omnibus innotuit, non se esse inferiorem meritis Laurentij beati Leuitae & martyris: cuius corpus, vt refert beatus pater Gregorius, cum quidam seu digni, seu indigni leuare volentes conspicerent, contigit vt septem ex eis ibidem subita morte perirent. O quanta reuerentia locus ille dignus existit, qui sub specie dormientis tantum Christi restem continet, & in quo tanta virtutes sunt, & factae esse referuntur, quantas hac tempestate apud Anglos nusquam alibi audiuimus: quas ego breuitatis studio praetereo, ne alicuius fastidiosi offensam incurrerem iusto prolixior, credens ista posse sufficere, quae dicta sunt, ardentis desiderio eorum, qui praeter Deum huius martyris patrocinio nil praeferrunt. De quo constat, sicut & de alijs sanctis omnibus, iam cum Christo regnantibus, quod licet eius anima sit in caelesti gloria, non tamen per visitationem die noctuque longae est a corporis praesentia, cum quo promeruit ea, quibus iam perfruitur, beatae immortalitatis gaudia. Nam dum in aeterna patria ei iungitur, qui vbiq; totus est, de eo habet posse, quicquid habuerit & velle, praeter id solum, quod in fatigabili desiderio concupiscit, vt per resurrectionem circumdetur stola demutatae carnis: quoniam tunc erit perfecta beatitudo sanctorum, cum ad id fuerit, Christo largiente, peruentum.

Sed de hoc sancto martyre aestimari licet, cuius sit sanctitatis in hac vita, cuius caro mortua praefert quoddam resurrectionis decus sine sui labe aliqua: quandoquidem eos, qui huiuscemodi munere donati sunt, extollant Catholici patres suae relationis in diculo, de singulari virginitatis adepto priuilegio: dicentes quod iusta remuneratione etiam hic gaudent praeter morem de carnis incorruptione, qui eam usque ad mortem seruauerunt, non sine iugis martyrij valida persecutione. Quid enim maius sub charitate Christianae fidei, quam adipisci hominem cum gratia, quod habet Angelus ex natura? Vnde diuinum oraculum quasi singulari quodam dono re-promittit, quod virgines sequentur Agnum, quocumque ierit. Considerandum igitur, quis iste fuerit, qui in regni culmine inter tot diuitias & luxu seculi, semetipsum, calcata carnis petulantia, vincere studuit, quod eius ostendit caro incorrupta. Cui humano obsequio famulantes, satagant illi ea placere munditia, quam ei perpetuo placuisse manifestant membra incorrupta, & si non possunt virgineo flore pudicitiae, saltem expertae voluptatis iugi mortificatione. Quoniam si illa sanctae animae inuisibilis & illocabilis praesentia alicuius famulantium spurcicia offendantur, timendum est, quod propheta terribiliter comminatur: In terra sanctorum iniqua gessit: & ideo gloriae Domini non videbit. Cuius terrore sententiae permoti, huius sancti Eadmundi Regis & martyris imploremus patrocinium, vt nos cum sibi dignis famulantibus expietur peccatis, quibus meremur supplicium, per eum, qui viuunt & regnat in secula seculorum, Amen.

Hoc loco sequebatur Libellus de Miraculis S. Eadmundi Regis & martyris, sed alio, vt equidem sentio, authore: qui quod verbosior esset, & non pauca Libelli capita decissent, eum ob vitandam prolixitatem omisimus.

Corpus S. Regis post multa annorum curricula inuenitur vnitum & incorruptum. Plal. 68. Cap. 16.

Temeritas viri potestis terribiliter castigatur.

Lib. 3. Epist. 30. vbi dicitur omnes intra decem dies mortui.

Assumpto corpore, perfecta erit beatitudo sanctorum. Cap. 17.

Virginitatis priuilegium.

Apoc. 14.

Esa. 26.

IRIUS
ber
ber
RV III
5

